

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2002-1418

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Liukkonen, Kirsi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Avopariperheiden lapsiluku			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2002-01-01	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 118 sivua
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa tarkastellaan sitä, millaista avoliiton lastenhankinta on ollut Suomessa 1990-luvulla ja miten tämän lastenhankinnan yleisyys on muuttunut 1980-luvulta. Tutkimuksen pääaineistona on Tilastokeskuksessa keväällä 2000 muodostettu rekisteripohjainen otosaineisto. Aineisto on muodostettu EKS90-aineiston sekä väestötilaston aineistojen pohjalta, ja sen perusjoukkona ovat 20 – 29-vuotiaat naiset, jotka ovat olleet vuoden 1990 lopussa avoliitossa ja joilla ei ole ollut avopuolisonsa kanssa yhteisiä lapsia. Tutkielman rekisteripohjaisen pääaineiston avulla tarkastellaan avoliiton lastenhankintaa ja sen siihen liittyviä taustatekijöitä Suomessa ajanjaksolla 1991-1995. Rekisteriaineiston avulla selvitetään, onko avoliitossa tapahtuva lastenhankinta ollut tiettyjen sosiodemografisten ominaisuuksien omaavien avoparien keskuudessa muita väestöryhmiä yleisempää Suomessa 1990-luvun alkupuolella.</p> <p>Tutkielmassa käytetään vertailuaineistona Tilastokeskuksen Perheellistymisen ja työ –haastatteluaineistoa. Mainittujen aineistojen yhteiskäytön tarkoituksena on ollut selvittää, onko nähtävissä merkkejä siitä, että avoliitto on ollut muuttumassa luonteeltaan Ruotsin ja Tanskan esimerkin mukaisesti myös Suomessa 1990-luvulla lapsettomasta esiavoliitosta avoliittoa muistuttavaksi parisuhteeksi.</p> <p>Tutkimusmenetelminä tutkielmassa käytetään ristiintaulukointia ja logistista regressioanalyysiä.</p> <p>Ajallisen vertailun perusteella tulokseksi saatiin, että avoliitot olivat muuttuneet 1980-luvulta 1990-luvulle siirryttäessä niin, että avoliiton solmimiseen johtaneiden avoliittojen osuus oli vähentynyt ja eroon päätyvien avoliittojen osuus lisääntynyt. Myös avoliitossa tapahtuva lastenhankinta oli yleistynyt 1990-luvulla. Avoliitto oli alkanut muuttua 1990-luvulla vähitellen lastenhankinnan suhteen avoliittoa muistuttavaksi parisuhteeksi, sillä parisuhteen muoto näytti säätelevän tuolloin yhä vähenevässä määrin lastenhankintaa. Ajanjaksolla 1991-1995 jopa 47 prosenttia tutkimusväestön pareista oli ollut avoliitossa ensimmäisen lapsen syntyessä. Toisen lapsen syntyessä 33 prosenttia pareista oli ollut edelleen avoliitossa. Avoliitto oli selkeästi ollut 1990-luvulla kehitymässä Suomessa lapsettomasta esiavoliitosta avoliiton rinnalla olevaksi sosiaalisesti instituutioksi Ruotsin ja Tanskan tapaan.</p> <p>Siirtyminen avoliitossa tapahtuvasta lastenhankinnasta avoliitossa tapahtuvaan lastenhankintaan ei ollut tapahtunut 1990-luvulla samanaikaisesti kaikissa väestöryhmissä. Tutkimuksessa voitiin erottaa väestöryhmiä, jotka olivat olleet avoliitossa tapahtuvan lastenhankinnan suhteen edelläkävijöitä. Avoliitto oli selkeästi ollut muita yleisemmin avoliittoa muistuttava parisuhde perusasteen koulutuksen suorittaneille, toistuvasti työttömyyttä kokeneille, maaseutumaisissa kunnissa, pohjoisen Suomen alueella tai Ahvenanmaalla asuneille, eronneille sekä niille naisille, joilla oli puolisonsa kanssa huomattava ikäero ja joilla oli perheessään nykyisen puolisonsa kanssa ei-yhteisiä lapsia.</p> <p>Tärkeimpiä käyttämiäni kirjallisia lähteitä ovat perheenmuodostuksessa tapahtuneita muutoksia käsittelevät sosiologiset ja taloustieteelliset teoriat sekä avoliiton lastenhankinnan taustatekijöitä koskevat väestötieteelliset tutkimusraportit.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords avoliitto aviottomat lapset avioton hedelmällisyys perhesosiologia			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			